

Zbigniew Leszczyński

**Projektowanie i wdrażanie
rachunku kosztów działań
w przedsiębiorstwie**

Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o.

Gdańsk 2012

Spis treści

Wprowadzenie	7
-------------------------------	---

Rozdział 1

Warunki funkcjonowania rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwie zarządzanym procesowo	9
1.1. Tradycyjne systemy rachunku kosztów a rachunek kosztów działań	9
1.1.1. Związki tradycyjnych systemów rachunku kosztów z rachunkiem kosztów działań	9
1.1.2. Przesłanki implementacji rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwie	14
1.2. Identyfikacja słabości tradycyjnego rachunku kosztów w przedsiębiorstwie	19
1.3. Rachunek kosztów działań w przedsiębiorstwie	24
1.4. Wdrażanie rachunku kosztów działań a zmiany w polityce i organizacji przedsiębiorstwa	32

Rozdział 2

Analiza procesowa i analiza wartości procesów jako podstawa implementacji rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwie	39
2.1. Cel prowadzenia analizy procesowej w przedsiębiorstwie	39
2.2. Analiza procesowa jako punkt wyjścia do wdrażania programów usprawniających przedsiębiorstwo i redukujących koszty	45
2.3. Analiza procesowa w przedsiębiorstwie jako punkt wyjścia dla wdrażania rachunku kosztów działań, metod pomiaru efektywności oraz poprawy jakości procesu decyzyjnego	49
2.4. Analiza procesowa w przedsiębiorstwie produkcyjnym	52
2.4.1. Ogólny model procesów i działań gospodarczych	53
2.4.2. Metodyka identyfikowania procesów i działań	57
2.4.3. Mapowanie procesów i działań	61
2.5. Analizy wartości procesów i działań w przedsiębiorstwie zarządzanym procesowo	65
2.5.1. Wybór procesu w celu przeprowadzenia analizy wartości	67
2.5.2. Cykl procesu i działań	70
2.5.3. System wartościowania działań. Działania kreujące wartość i niekreujące wartości	73

2.6. Analiza wartości procesu jako wsparcie wdrażania udoskonaleń procesowego modelu przedsiębiorstwa	80
2.6.1. Przyczyny generowania problemów zakłócających optymalny przebieg procesów	80
2.6.2. Eliminowanie problemów zakłócających optymalny przebieg procesów	84

Rozdział 3

Projektowanie systemu informacyjnego rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwie	91
3.1. Metodyka projektowania struktur informacyjnych rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwie	91
3.2. Charakterystyka przedsiębiorstwa	93
3.3. Identyfikowanie działań i struktury rodzajowej zasobów	94
3.4. Schemat przepływu zużywanych zasobów	100
3.5. Projektowanie nośników kosztów zasobów i działań	105
3.6. Model akumulacji kosztów według działań	114
3.7. Metodyka przygotowania informacji wykorzystywanych w modelu akumulacji kosztów działań	121
3.8. Struktury informacyjne modelu akumulacji kosztów działań	128
3.8.1. Architektura modelu akumulacji kosztów wynagrodzeń, narzutów na wynagrodzenia i koszty dodatków do wynagrodzeń	128
3.8.2. Architektura modelu akumulacji kosztów konkretnych zadań	148
3.8.3. Architektura modelu akumulacji kosztów wyodrębnionych działań	170
3.9. Weryfikacja i wdrażanie zaprojektowanego rachunku kosztów działań	200
3.10. Przyczyny niepowodzeń wdrażania rachunku kosztów działań oraz sugerowane rozwiązania eliminujące niepowodzenia	203

Rozdział 4

Zarządzanie kosztami i rentownością w przedsiębiorstwie w warunkach stosowania rachunku kosztów działań	205
4.1. Zarządzanie rentownością produktu	205
4.2. Zarządzanie rentownością klientów i kanałów dystrybucji	213
4.3. Analiza wartości dodanej w procesie redukcji kosztów	222
4.4. Elastyczne budżetowanie kosztów działań i analiza odchyleń kosztów działań	230
4.5. Zarządzanie kosztami jakości	244
4.6. Zarządzanie operacyjne „Lean”	249
4.7. Integracja rachunku kosztów działań i strategicznej karty wyników	254

Bibliografia	259
-------------------------------	-----